Raport Odporności

Ośrodka Bezpieczeństwa Energetycznego

Styczeń 2025

Raporty odporności to comiesięczne podsumowanie wydarzeń istotnych z punktu widzenia fizycznego bezpieczeństwa energetycznego. Oto raport ze stycznia 2025 roku.

Kalendarium

2 stycznia

Gazowa grupa koordynacyjna z udziałem Komisji Europejskiej i państw członkowskich orzekła, że nie ma zagrożenia bezpieczeństwa dostaw gazu w Europie w Nowym roku pomimo zatrzymania dostaw z Rosji przez Ukrainę.

3 stycznia

- Gdyby Europa zainwestowała pieniądze i na przykład wybudowała trzy statki do napraw dostępne zawsze w rezerwie strategicznej na Bałtyku, Atlantyku, Morzu Śródziemnym i Północnym, byłaby to decyzja polityczna o zwiększeniu odporności – powiedział Johannes Peters z Instytutu Polityki Bezpieczeństwa Uniwersytetu Kilońskiego.

Fińska policja nałożyła zakaz podróży na siedmiu członków załogi tankowca floty widmo Rosji Eagle S podejrzanego o przecięcie kabla elektroenergetycznego Estlink 2. Postępowanie ma potrwać „kilka tygodni".

4 stycznia

Drony Ukrainy zaatakowały port w Ust-Łudze w Rosji, gdzie znajduje się naftoport eksportowy na Bałtyku.

8 stycznia

Według fińskiego YLE państwa NATO rozmieszczą 10 okrętów na szlaku połączeń energetycznych i telekomunikacyjnych na Bałtyku w celu odstraszania Rosji po przecięciu kabla Estlink 2.

Drony ukraińskie zaatakowały bazę paliw w Engelsie istotną dla dostaw paliw na front inwazji Rosji na Ukrainie.

9 stycznia

Polityka Insight podała, że ministerstwo obrony narodowej domaga się, aby lądowe farmy wiatrowe w Polsce nie były lokowane na szlakach lotnictwa wojskowego ani blisko lotnisk, bo mogłyby uniemożliwić operacje. To kolejny sygnał po decyzji Szwedów o anulowaniu części projektów morskich farm wiatrowych ze względów bezpieczeństwa.

Estonia i Finlandia podały, że zwołują na 14 stycznia szczyt państw NATO basenu Morza Bałtyckiego w celu omówienia lepszej ochrony infrastruktury krytycznej, wzmocnienia obecności Sojuszu na tym akwenie oraz odpowiedzi na zagrożenia tworzone przez flotę widmo Rosji. Mieli pojawić się sekretarz generalny NATO, premierzy Danii, Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii, Szwecji, Polski oraz kanclerz Niemiec.

11 stycznia

Drony ukraińskie dosięgnęły portu w Noworosyjsku, w którym znajduje się naftoport eksportowy na Morzu Czarnym.

13 stycznia

Ogień w bazie paliw w Engelsie został ugaszony dopiero 13 stycznia, po pięciu dniach.

Dronopad Ukrainy dosięgnął 12 stycznia Rafinerii Niżniekamsk w Tatarstanie znajdującej się 1300 km od granicy. To jeden z największych obiektów tego typu w Rosji, który był już celem ataku wiosna 2024 roku.

Ministerstwo obrony Rosji podało w komunikacie z 13 stycznia, że Ukraińcy zaatakowali dronami stacji kompresorowej Ruskaja potrzebnej do eksportu gazu przez gazociąg Turkish Stream do Turcji. Stawia tezę, że Ukraina chciała zakłócić dostawy. Nie ma potwierdzenia tej informacji.

14 stycznia

Drony Ukrainy po raz kolejny uderzyły w bazę paliw w Engelsie w Rosji.

Ukraińskie drony zaatakowały Rafinerię Satatow w Rosji niszcząc co najmniej dwa zbiorniki na paliwa. Znajduje się ona blisko lotniska w Engelsie wykorzystywanego przez lotnictwo rosyjskie do ataków na Ukrainę.

Kabel NordBalt między Litwą a Szwecją ma ślady kotwicy statku Yi Peng 3, ale nie zostały zakłócone dostawy energii tym szlakiem. Ten statek uszkodził kable telekomunikacyjne na Bałtyku w listopadzie 2024 roku. Trwa śledztwo w tej sprawie.

15 stycznia

Według źródeł TVP World rosyjska flota cieni miała krążyć między innymi w pobliżu gazociągu Baltic Pipe dostarczającego gaz z Norwegii do Polski. Polski resort spraw zagranicznych nie potwierdza. - W nawiązaniu do pojawiających się dzisiaj w przestrzeni medialnej doniesień o statku rosyjskiej "floty cieni" krążącym w pobliżu polskiego gazociągu Baltic Pipe, Dowództwo Operacyjne RSZ nie potwierdza tych informacji - opisany incydent nie miał miejsca – podało Dowództwo.

Kabel NordBalt między Litwą a Szwecją ma ślady kotwicy statku Yi Peng 3, ale nie zostały zakłócone dostawy energii tym szlakiem. Ten statek uszkodził kable telekomunikacyjne na

Bałtyku w listopadzie 2024 roku. Trwa śledztwo w tej sprawie. Istnieje podejrzenie, że po zniszczeniu kabli telekomunikacyjnych, jednostka mogła mieć w planie niszczenie kolejnych elementów infrastruktury.

Drony ukraińskie zaatakowały bazę paliw w obwodzie woroneskim wywołując pożar.

16 stycznia

Rosjanie zaatakowali nocą między innymi największy magazyn gazu na Ukrainie w pobliżu Lwowa. Tamtejsze władze informują o lokalnych wyłączeniach dostaw energii. Rosjanie utrzymują, że jest to odwet za niepotwierdzony atak na tłocznię wyprowadzającą gaz z Rosji do Turcji i do ostatnich klientów Gazpromu na Bałkanach, Słowacji i Węgrzech.

17 stycznia

Eksplozja w rafinerii Bayernoil w Neustadt w Niemczech wywołała pożar istalacji przerobu. Prokuratura bada przyczyny.

Drony Ukrainy po raz kolejny uderzyły w bazę paliw w Engelsie w Rosji.

18 stycznia

Ukraińcy zaatakowali dronami bazę paliw pod Kaługą w Rosji. Pożar był widoczny na licznych nagraniach wideo. Doszło także do ataku na bazę pod Tułą.

Washington Post opublikował głośny przeciek informacji od „oficjeli NATO". Mieli stwierdzić, że wstępne ustalenia na temat przecięcia trzech kabli na Morzu Bałtyckim, o które wstępnie była podejrzewana Rosja, wskazują na wypadek niedoświadczonej załogi.

Ekspert cytowany przez fiński Ilta Sanomat podważa taką interpretację. – Widać tam niepotwierdzone informacje, które znacząco wpływają na nasze, europejskie środowisko informacyjne i działają przeciwko wspólnym projektom oraz wiarygodności NATO oraz Unii Europejskiej – mówi dyrektor European Hybrid Competence Center Jukka Savolainen.

Więcej: https://wjakobik.com/2025/01/20/straz-baltycka-nato-dezinformacja-washignton-post-energetyku-pilnuj-baltyku/

21 stycznia

Baza paliw w Liskach pod Woroneżem należąca do Rosnieftu została zaatakowana ponownie po pięciu dniach od ostatniego ataku.

Drony Ukrainy zaatakowały Rafinerię Riazań oraz zakład Kremniy El w Rosji.

24 stycznia

Drony ukraińskie zaatakowały Rafinerię Riazań w Rosji wywołując pożar. Ataki dosięgnęły licznych celów w kilku obwodach rosyjskich. Media rosyjskie uznały tę falę za największy atak od początku 2025 roku.

27 stycznia

Podmorski kabel telekomunikacyjny między Łotwą a Szwecją został uszkodzony, prawdopodobnie wskutek ingerencji z zewnątrz. Szwedzi zatrzymali podejrzany statek, ale nie podają szczegółów. To potencjalnie kolejny sabotaż infrastruktury krytycznej NATO na Bałtyku.

29 stycznia

Rafineria Riazań dająca ok. 5 procent mocy przerobowych ropy w Rosji mogła zostać zneutralizowana ostatnim atakiem dronów Ukrainy. Dwa źródła Reutersa twierdzą, że nie pracuje.

Drony ukraińskie zaatakowały Rafinerię Niżny Nowogród (Kstowo).

Drony Ukrainy uderzyły 29 stycznia w Rafinerię Niżny Nowogród w Rosji należącą do Łukoila. Wywołały pożar. Rosjanie nie informują o skali strat.

30 stycznia

Litwa, Łotwa i Estonia szykują się do rozstania z posowieckim systemem elektroenergetycznym BRELL w lutym. Politico podaje, że spodziewają się masowych cyberataków i innych wrogich działań wobec infrastruktury krytycznej w energetyce. Synchronizacja nastąpi 9 lutego podczas uroczystości w Wilnie.

Minister obrony Estonii Hanno Pevkur powiedział agencji Reuters, że proponuje, aby morskie firmy transportowe zostały obciążone dodatkowymi opłatami za ochronę kabli podmorskich dotykanych coraz częściej incydentami.

Wywiad wojskowy Ukrainy miał według Hromadske przeprowadzić udany cyberatak na Gazprom 29 stycznia, w rocznicę bitwy kadetów ukraińskich przeciwko bolszewikom z 1918 roku.

Agencja Bloomberg podaje, że atak dronów z 29 stycznia doprowadził do zatrzymania dostaw ropy przez naftoport w rosyjskiej Ust-Ługze nad Bałtykiem.

Polityka

7 stycznia

- Polska nie zawaha się, jeśli chodzi o zatrzymanie statku na naszych wodach terytorialnych. Będziemy pracować nad rozwiązaniami prawnymi pozwalającymi kontrolować statki poza

wodami terytorialnymi - powiedział premier RP po szczycie krajów NATO M. Bałtyckiego o flocie widmo Rosji. - NATO powoła Straż Bałtycką, której celem będzie wzmocnienie bezpieczeństwa na Bałtyku z wykorzystaniem fregat, samolotów patrolowych oraz innych rodzajów uzbrojenia - poinformował sekretarz generalny Sojuszu Mark Rutte po szczycie bałtyckich państw Sojuszu w Finlandii.

Wspólne Siły Ekspedycyjne NATO uruchomiły zaawansowany system namierzania zagrożeń dla podmorskich kabli mający także monitorować flotę widmo Rosji po przerwaniu kabla Estlink 2.

Ministerstwo spraw wewnętrznych Litwy zaproponowało szybsze wzmocnienie ochrony kabla LitPol Link łączącego ten kraj z Polską: od 15 stycznia zamiast od kwietnia. To odpowiedź na przecięcie kabla Estlink 2 między Finlandią a Estonią.

23 stycznia

Wiceszefowa Komisji Europejskiej Henna Virkkunen ostrzegła, że w związku z niszczeniem infrastruktury przez rosyjską flotę cieni, Unia Europejska powinna przygotować się na najgorszy scenariusz. Wezwała do wdrożenia dyrektyw o odporności podmiotów krytycznych (CER) oraz cyberbezpieczeństwa (NIS2). 23 państwa tego nie zrobiły, w tym Polska.

24 stycznia

24 stycznia ministrowie odpowiedzialni za energetykę z krajów bałtyckich i Polski omówili przygotowania do synchronizacji zaplanowanej na 8-9 lutego. Zapowiedzieli wspólną ochronę

infrastruktury potrzebnej do tego celu po licznych incydentach na Bałtyku. Poradzą sobie bez kabla Estlink 2, który ucierpiał wskutek jednego z nich.

28 stycznia

NATO zareagowało po raz pierwszy po uruchomieniu regularnych patroli Straży Bałtyckiej. W odpowiedzi na uszkodzenie kabla telekomunikacyjnego między Łotwą a Szwecją na miejsce zdarzenia zostały wysłane okręty Sojuszu. Zatrzymany statek Vezhen ma bułgarskiego właściciela i pomagał układać rury gazociągu Turkish Stream z Rosji do Turcji. Podejrzane są też tankowiec LNG Pskow pod banderą Barbadosu objęty sankcjami USA oraz Silver Dania pod banderą Norwegii, który wypłynął przed zdarzeniem z Rosji.

Komentarz

- Ataki dronów Ukrainy trafiały częściej w rafinerie rosyjskie. Mogą być efektywnym uzupełnieniem sankcji Zachodu, ograniczając przerób ropy i przychody Kremla.
- Rosnąca liczba incydentów na Morzu Bałtyckim z udziałem infrastruktury krytycznej spotkała się z odpowiedzią NATO w postaci utworzenia Straży Bałtyckiej. Kraje nordyckie dokonały skutecznych zatrzymań kilku jednostek morskich podejrzanych o uszkodzenia.
- Zatrzymanie przesyłu gazu z Rosji przez Ukrainę nie wpłynęło negatywnie na bezpieczeństwo dostaw do krajów Unii Europejskiej. Część z nich domaga się jego przywrócenia (Słowacja, Węgry).
- Polska nadal nie wdrożyła regulacji dyrektywy o usługach krytycznych CER mających na celu lepszą ochronę infrastruktury krytycznej.
- Nie doszło nadal do ogłoszenia embargo na LNG z Rosji będącego jednym z priorytetowych celów prezydencji Polski w Unii Europejskiej.

Ośrodek Bezpieczeństwa Energetycznego 2025
www.obenergo.com